

ELVA LASTEAED ÕNNESEEN ÕPPEKAVA

Kinnitatud pedagoogilises nõukogus
24.11.2021 protokoll nr 1-5/7
Kooskõlastatud hoolekoguga 04.02.2022
Kinnitatud direktori 07.02.2022 kk nr 1-3/5

Sisukord

I. LASTEAIA LIIK JA ERIPÄRA	3
II. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED	5
III. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PLANEERIMINE JA KORRALDUS	7
IV. LAPSE ARENGU HINDAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	16
V. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS	17
VI. LASTEVANEMATEGA KOOSTÖÖ KORRALDAMINE JA PÕHIMÕTTED	20
VII. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONNAD JA SISU	22
1. ÜLDOSKUSED	22
2. MINA JA KESKKOND	23
3. KEEL JA KÕNE	24
4. MATEMAATIKA	24
5. KUNST	25
6. MUUSIKA	26
7. LIIKUMINE	26
VIII. ÕPPEKAVA ARENDUSTEGEVUS JA MUUTMINE	27

I. LASTEAIJA LIIK JA ERIPÄRA

1. Elva Lasteaed Õnneseen on koolieelne lasteasutus, mis avati 20. detsembril 1982. a Elva II lastepäevakodu nime all.
2. Õnneseene nime sai lasteaed 1994. aastal.
3. Lasteaed Õnneseen on Elva linna hallatav asutus, mis on avatud tööpäevadel 6.45-18.45.
4. Elva Lasteaias Õnneseen on alates 2008. a 11 rühma.
5. Elva majas (Kaja 4) on 8 rühma ja Peedu majades (Lõuna 5/7) 3 rühma.
6. Rühmameeskondade töö Elva majas on korraldatud selliselt, et õpetajad, kes sõimerühmas uute lastega alustavad, on nende lastega koos koolieani. Peedu majas alustavad lapsed sõimerühmas ja liiguvad edasi nooremast liitrühmast vanemasse liitrühma ning nende õpetajad võivad vahetuda.
7. Õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles.
8. Elva Lasteaed Õnneseen missioon: "Toetades perekonda tagame koostöös hoolivate õpetajatega igale lapsele kvaliteetse päevahoiu ja mitmekülgse kooliks ettevalmistuse".
9. Elva Lasteaed Õnneseen on näitemängu suunitlusega, mis kätkeb endas muusikat, laulu, võistlustantsu, loovmängu ja lavastamist, toetamaks laste loovust, suhtlemisoskust ja esinemiskindlust.
10. Lasteaed väärtustab eelkõige meeskonnatööd ja innovaativsust. Rühmades on kasutusele võetud interaktiivsed tahvlid/projektorid ja põrandarobotid.
11. Elva Lasteaed Õnneseen on seadnud sihiks lapsekeskse tervisliku arengukeskkonna loomise soodustamiseks aktiivsete ja loovate isiksuste kujunemist.
12. Lasteaed kuulub 2009. aastast Tervistedendavate Lasteaedade Liitu ning rakendab teadlikku õuesõpet, mille kohaselt on aiarühmadel igal nädalal vähemalt üks õuesõppe päev.
13. Elva Lasteaed Õnneseen moto: "Üksmeel, loovus ja tervislik eluviis - Õnneseene elustiil!"
14. Lasteaia õppekasvatustööd on aastaid mitmekesisistanud projektipõhised mängulised tegevused. Iga õppeaasta alguses käivitub kõiki lasteaia tegemisi siduva eesmärgiga uus projekt:
  - 2002-2003. õa „Kuidas täita lapse hingekotti?“
  - 2003-2004. õa „Oravate“ rühma looduse õpperada“ Peedu majades
  - 2003-2004. õa „Õnneseene põngerjate imelised tegemised“
  - 2004-2005. õa „Krutskilinna Õnneseene lossi elanike põnevad tegemised“
  - 2005-2006. õa „Õnneseene erakondade haruldased juhtumised Arbimäel“
  - 2006-2007. õa „25. mängu- ja tähering Elva Õnneseenes“
  - 2007-2008. õa „Nöörinäpsude trikid Õnneseene mängu- ja täheringis“
  - 2008-2009. õa „Kolmnurk, ruut, ring ja number - kõik on õues meie ümber“
  - 2009-2010. õa „Teatripisik on meil pöues - näitemäng käib toas ja õues“
  - 2010-2011. õa „Õnneseene rahvamängud vikerkaare all“
  - 2011-2012. õa „Õnneseene Olümpiamängud“
  - 2011-2012. õa „Ohutult lasteaeda, ohutult koju!“
  - 2012-2013. õa „Palju õnne, Eesti, Elva, Õnneseen!“
  - 2013-2014. õa „Seeneriigis tarkust uut ammutame igalt puult“
  - 2014-2015. õa „Vihmaussist sajalgseni“
  - 2015-2016. õa „Õnneseened teevad ilma“
  - 2016-2017. õa „Tunnen, mõtlen, teen – hakkama saab Õnneseen!“
  - 2017-2018. õa „Õnneseene Vabariik“
  - 2018-2019. õa „Õnneseen teeb kõike ise, aitab sõpra, kes on pisem“
  - 2019-2020. õa „Sulissõbrad keeles ja meeles“
  - 2020-2021. õa „Sulissõbrad keeles ja meeles“
  - 2021-2022. õa „Lemmikloomad rõõmu toovad, hoolivust me ümber loovad“
15. Huviringina on võimalus lasteaia saalis lastel käia Crause Tantsukooli võistlustantsu eelkursustel ja Spordiklubi Altia judo treeningutel.

16. Õppe- ja kasvatustöö korraldus lähtub „Koolieelse lasteasutuse riiklikust õppekavast” (Vabariigi Valitsuse 29. mai 2008. a määrus nr 87), „Koolieelse lasteasutuse seadusest” ja käesolevast õppekavast.
17. Elva Lasteaed Õnneseen toetab ja nõustab perekonda lapse alushariduse omandamisel.

II. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

1. Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk

- 1.1. Lapse kehalise, vaimse, sotsiaalse ja emotsionaalse arengu järjepidev toetamine läbi õppe- ja kasvatustegevuste, igapäevaste toimingute ning mängu

2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid 2021-2022. õa-ks

Õa teema "Lemmikloomad rõõmu toovad, hoolivust me ümber loovad"

Eesmärgid:

- 2.1. Laps tunneb lemmikloomast rõõmu
- 2.2. Laps uurib erinevate lemmik- ja koduloomade eluviise
- 2.3. Laps teab loomadega seotud sõnavara (kehaosad, loomade nimetused)
- 2.4. Laps mõistab, et lemmiklooma eest tuleb hoolt kanda järjepidevalt
- 2.5. Laps on empaatiline nii loomade kui kaaslaste suhtes
- 2.6. Laps teab, millist kasu loomad toovad
- 2.7. Laps kirjeldab oma lemmiklooma

3. Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

- 3.1. Lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
- 3.2. Lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
- 3.3. Lapse loovuse toetamine;
- 3.4. Mängu kaudu õppimine;
- 3.5. Humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
- 3.6. Lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
- 3.7. Lapsele turvatunde ja eduelamuse tagamine;
- 3.8. Üldõpetusliku tööviisi ja rühmakeeskse projektõppe rakendamine;
- 3.9. Erinevate tegevusvaldkondade lõimimine;
- 3.10. Kodu ja lasteasutuse koostöö;
- 3.11. Eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

Lapse arengu toetamine on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteaia direktor.

4. Õpikäsitus

- 4.1. Täiskasvanud on laste arengu toetajad ja selleks esteetilise ja turvalise keskkonna loojad.
  - 4.1.1. Tagatakse turvaline rühmaruum ja õueala ning võimalused mängimiseks, vaatlemiseks, uurimiseks, katsetamiseks, suhtlemiseks, eneseteostamiseks, tunnete väljendamiseks, tunnustuse saavutamiseks.
  - 4.1.2. Lapsi kaasatakse kasvukeskkonna kujundamise ja kokkulepete loomisesse.
  - 4.1.3. Lastes kujundatakse iseseisvust.
  - 4.1.4. Kasvukeskkond pakub võimalusi loovaks mänguks ja laste tegutsemiseks väikestes gruppides.
  - 4.1.5. Kujundatakse tervislikke eluviise (toitumine, hügieen, õues viibimine, puhkeaeg).
  - 4.1.6. Turvalise ja mitmekesise õpikeskkonna loomise tulemusena toimuvad positiivsed muutused laste käitumises, teadmistes, oskustes, hoiakutes ning nendevahelistes seostes.
- 4.2. Õppimine lasteaias on vastastikune aktiivne protsess lapse ja täiskasvanu, teiste laste ja keskkonna vahel, mille käigus laps tõlgendab elu ja asju enda ümber ning arendab koostööoskust.
- 4.3. Tegutsetakse terve rühmaga, vajadusel väikestes gruppides või individuaalselt.
- 4.4. Läbi mängulise õppe viiakse tegevusi läbi nii toas kui õues.
- 4.5. Õppetegevuses kasutatakse põhimõtet kergemalt raskemale, lihtsamalt keerulisemale, lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

- 4.6. Õppe- ja kasvatustegevusi individualiseeritakse vastavalt lapse eripärale: võimetele, keelelisele ja kultuurilisele taustale, vanusele, soole, terviseseisundile jm.
- 4.7. Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja, keda kaasatakse tegevuste kavandamisesse, suunatakse tegema valikuid, tehtud otsuseid põhjendama ja tehtut analüüsima.
- 4.8. Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada laste suutlikkust:
  - 4.8.1. seostada teadmisi varasemate kogemustega ja kasutada uutes olukordades ja tegevustes;
  - 4.8.2. arutleda omandatud teadmiste üle, põhjendada oma arvamust;
  - 4.8.3. rakendada õpitud ja hinnata tegevuse tulemuslikkust;
  - 4.8.4. tunda rõõmu enda ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

III. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PLANEERIMINE JA KORRALDUS

Õppe- ja kasvatustegevuse aluseks Elva Lasteaias Õnneseen on koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava, lasteaija õppekava ja päevakava, milles on arvestatud paikkonna kultuurilist omapära, eesti rahvatraditsioone, loodust ja tervishoidu.

1. Õppeperiood ja planeerimine

- 1.1. Lasteaija õppeaasta algab 1. septembril ja kestab järgmise aasta 31. augustini. Aktiivne õppeperiood toimub 1. septembrist järgmise aasta 31. maini.
- 1.2. Suvekuudel toimuvad mängulised tegevused õues, korraldatakse ja kinnistatakse õppeaasta jooksul omandatud.
- 1.3. Uute sõimelaste harjutamise ajal planeeritud õppe- ja kasvatustegevusi ei toimu. Nendega alustatakse 1. oktoobrist.
- 1.4. Kogu õppeaasta vältel jälgitakse, et lastel jääks piisavalt aega koolieelse ea põhitegevuseks – mänguks.
- 1.5. Lisaks rühmaõpetajatele toetavad laste arengut vastavalt muusika- ja liikumistegevuste ajakavale ([Lisa 1](#)):
  - 1.5.1. muusikaõpetaja, kes viib läbi iga rühmaga üks-kaks muusikategevust nädalas ning tegeleb ka individuaalselt laste muusikaliste võimete arendamisega.
  - 1.5.2. liikumisõpetaja, kes viib iga rühmaga läbi üks-kaks liikumistegevust nädalas saalis või õues.
  - 1.5.3. rütmika- ja tantsuõpetaja, kes viib rühmadega (va sõimerühmad) läbi ühe tegevuse nädalas
  - 1.5.4. eripedagoog, kes tegeleb erivajadustega laste isiksuse ja psüühiliste protsesside arendamisega ja laste kooliks ettevalmistamisega, eesti keele õpetamisega lastele, kelle jaoks eesti keel on teine keel.
  - 1.5.5. logopeed, kes tegeleb regulaarselt kõneravi vajavate lastega, teostades individuaalseid või rühma tegevusi.
- 1.6. Eesti keelest erineva kodukeelega laste eesti keele omandamist toetatakse rühmategevustes.
- 1.7. Planeerimisprotsess toimub Eesti Lasteaedade Internetipõhises Infosüsteemis (ELIIS) alates 2014-2015. õppeaastast.

2. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus sobitusrühmas

- 2.1. Sobitusrühm moodustatakse lisaks eakohaselt arenenud lastele ka üksikutest erivajadustega lastest.
- 2.2. Sobitusrühmas on laste suurim lubatud arv väiksem kui teistes lasteasutuse rühmades, arvestades, et üks erivajadustega laps sõltuvalt raskusastmest täidab kuni kolm kohta.
- 2.3. Erivajadusega laps võetakse sobitusrühma vastu vanema kirjaliku avalduse alusel ning nõustamiskomisjoni soovitusel.
- 2.4. Erivajadusega lapse tavarühma sobitamine annab paremaid tulemusi, kui lapse põhidiagnoosile ei lisandu teiseseid diagnoose või nendele omaseid jooni.
- 2.5. Erivajadustega laste kohta käiva teabe jagamisel arvestatakse konfidentsiaalsusnõudeid.
- 2.6. Sobitusrühma õppe- ja kasvatustegevuste põhimõtted:
  - 2.6.1. Sobitusrühmas koostatakse erivajadustega lapsele vajaduse korral individuaalne arenduskava (IAK) ja lapsega tegelevad tugispetsialistid.
  - 2.6.2. Rühmas tagatakse erivajadusega lapsele vajalik abi päevakavaliste, meetodiliste ja korralduslike meetmetega, spetsiifilise õppe- ja kasvatustööga ning abivahendite kasutamisega.
  - 2.6.3. Õpetajad toetavad laste tegevusi rühmakeskse projektõppe käigus ja lapse individuaalse arenduskava (IAK) alusel. Vajadusel lihtsustatakse erivajadustega

lapsele rühma tegevusi ja viiakse need läbi koos tugiisiku, tugiõpetaja, õpetaja abiga või individuaalselt.

2.6.4. Sobitusrühma edukaks toimimiseks teevad koostööd rühma meeskond, muusika- ja liikumisõpetaja, logopeed, eripedagoog, juhtkond ja lapsevanemad.

2.6.5. Õpetaja soodustab laste omavahelist suhtlemist. Erivajadustega lapsel on abiõpetaja toel võimalik leida sõpru ja mängukaaslasi, kes aitavad tal jõukohaselt rühma tegevustest osa võtta. Nii areneb ka tavalaste sotsiaalsus ja empaatia.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus liitühmas

Liitühm moodustatakse vajadusel 3-7 aastastest lastest.

- 3.1. Õppe ja kasvatuse korraldamisel lähtutakse sellest, et eri vanusega laste tegevustele seatakse eakohased eesmärgid. Läbimõeldult valitakse koos lastega tegevuste teemad ja tegevus ehitatakse üles nii, et ühele alarühmale on tegevus uus, teisele kinnistav või kordav. Õppetegevuse organiseerimisel ilmutatakse paindlikkust ning peamiseks märksõnaks on koostöö. Samuti kombineeritakse omavahel õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel erinevaid viise.
- 3.2. Õpetajad loovad rühmas rahuliku ja heatahtliku õppimist ja kasvamist toetava keskkonna ning on eeskujuks suhtlemisel erivanuseliste lastega.
- 3.3. Keskkonna loomisel arvestatakse ruumide paigutust. Luuakse nn ajutisi mängunurki ja – keskuseid lähtudes läbitavatest teemadest, jälgitakse, et neid oleks lihtne kokku panna ja muuta. Luuakse ka ajutisi teemale vastavaid tööpiirkondi, kus korraldatakse õppetegevusi, mis lubavad lastel ühel ja samal ajal tegeleda erinevate tegevustega üksteist oluliselt segamata.
- 3.4. Ruumides on lastel endil võimalik kätte saada nii mänguasjad kui töövahendid, mis on mõeldud igale eale ja võimaldavad lastel ka iseseisvalt tegutseda.
- 3.5. Päevakavas on nii noorematele kui vanematele lastele kellaajad ühised, kuid nooremad lõpetavad tegevused umbes 10 minutit varem. Vanematel lastel on iga päev 2-3 juhendatud tegevust, noorematel 1-2 tegevust päevas.
- 3.6. Päevakava ja rühmakeskne projektikäsitlus on paindlik - lapsi huvitava teema käsitlemisel pole ajalisi piiranguid.
- 3.7. Õpetajad lepivad eelnevalt lastega kokku järgmiseks kavandatavad tegevused ning individuaalset, paaris- ja väikegruppidele mõeldud tööd saab alustada siis, kui esimesed lapsed on lasteaeda saabunud, jätkatakse pärastlõunal ja õhtusel ajal. Kogu rühma tegevused on jäetud tavapärasele õppetegevuste ajale. Kuna lasteaias kasutatakse palju õuesõpet, siis see võimaldab ka päeva otstarbekamalt kasutada.
- 3.8. Ajal, mil osa lapsi on hõivatud õppetegevusega, saavad teised mängida. Päevakava võimaldab igal lapsel osaleda nii organiseeritud tegevustes kui küllaldaselt mängida.
- 3.9. Liitühma tööplaanis kajastuvad 2-3 vanuserühma eesmärgid ja tegevused – see oleneb antud rühmas käivate laste vanusest. Lapsed jagatakse sobilikesse rühmadesse laste reaalselt arengutasest ning individuaalseid iseärasusi arvestades. Lastele pakutakse tegevusi nii sarnase kui erineva koosseisuga rühmades.
- 3.10. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel on oluline roll ka õpetaja abil, kes osaleb nii tegevuste planeerimisel kui nende läbiviimisel. Igapäevategevustes on õpetaja abi kaasatud põhiliselt kunstitegevuste läbiviimisel. Ta tegeleb ka väikegruppidega või nende lastega, kes on oma tegevuse lõpetanud.
- 3.11. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus liitühmas aitab kaasa laste sotsiaalsete oskuste omandamisele ja iseseisvuse tekkele, õppe- ja kasvatustegevus on mängulisem ja rühmas arvestatakse rohkem laste individuaalsust ning arengut.

4. Rühmakeskne projektõpe (edaspidi projektõpe)

4.1. Projektõppe olemus

- 4.1.1. Rühmakeskse projektõppega alustati 2019-2020 õppeaastal. 2021-2022 õppeaastaks on kõik 11 rühma üle läinud projektõppele.
- 4.1.2. Projektõpe toetab 21. sajandi oskuste (sealhulgas mõtlemise, küsimuste esitamise, planeerimise, arutlemise, esitlemise, suhtlemise, koostöö, reflekteerimise) kujunemist lastel.
- 4.1.3. Rühmade tegevusaasta on jaotatud projektideks, mis kestavad seni, kuni laste huvi raugneb. Ideed uueks projektiks tekivad lapse vabas mängus, õppekäikudel, raamatute uurimisel, vestluste käigus või laste endi välja pakutud teemadest.
- 4.1.4. Lapsest lähtuv õppimis- ja õpetamisprotsess põhineb lapse kogemusel ja tegevusel, lapse sotsiaalsusel, olles mängiv, uudishimulik ja aktiivne.
- 4.1.5. Lapse mõtted, arvamused, ideed muutuvad kuuldavaks ja nähtavaks, laps teeb jõukohased otsused ise.
- 4.1.6. Projektiplaani (Lisa 2) fikseerivad õpetajad ELIISI keskkonnas.
- 4.1.7. Projekti teemasse lõimib õpetaja Õnneseene väärtused, sealhulgas tervise- ja keskkonnateadlikkuse, õues- ja avastusõppe, digivaldkonna, sobivusel rahvakalendri tähtpäevad. Nii kujuneb lapsel terviklik maailmapilt.
- 4.1.8. Projekt on kollektiivne – seda teostab meeskond, kuhu on kaasatud kõik osapooled – lapsed, pered ja koostööpartnerid. Projekt kujuneb laste ja rühmaõpetajate koostöös, võimalusel kaasatakse muusika- ja liikumisõpetajad.
- 4.1.9. Tegevused toimuvad rühmas, õuealal, lasteaia lähiümbruses või selleks sobivas keskkonnas.
- 4.1.10. Igale rühmale on võimaldatud vähemalt kaks päeva nädalas, et rühm saaks terve päeva ulatuses projektõppele keskenduda.
- 4.1.11. Projekti lõppedes on vahenädal, mil tegeletakse laste vaba mängu vaatlusega, laste individuaalse tööga, vajadusel koolieelikute spetsiaalse kooliks ettevalmistusega. Vahenädalal plaani ei koostata, kuna toimuvad ettevalmistused uueks projektiks.

4.2. Projektõppe keskkonna loomine

4.2.1. Vaimne keskkond:

- piisavalt aega;
- toetav, rahulik õhkkond;
- laps tunneb, et temaga arvestatakse ja tema arvamus on oluline;
- väärtustatakse meeskonnatööd;
- julgustatakse lapsi olema iseseisev ja omanäoline;
- eksimine on üks õppimise viis.

4.2.2. Füüsiline keskkond:

- on huvitekitav;
- ehedad, pärisasjad;
- vahendid on nähtaval ja kättesaadavad;
- on paindlik ja muutuv;
- on loodud koos lapsega;
- soodustab suhtlemist, alagrupitööd;
- õppimise tulemused on eksponeeritud;
- võimalusterohke ja mitmekesine.

4.3. Projektõppe peamised õpitegevused:

- 4.3.1. erinevate tegevuste, objektide, nähtuste vaatlemine;
- 4.3.2. kaaslastega arutlemine, küsimuste küsimine, info otsimine;
- 4.3.3. uue proovimine, avastamine, tajumine, harjutamine;
- 4.3.4. tulemuste ja tegevuste hindamine, edasise planeerimine.

4.4. Lapse roll projektõppes:

- 4.4.1. III etapp
- 4.4.2. õpib peamiselt mängides;
- 4.4.3. on aktiivseim osapool protsessis;
- 4.4.4. omandab teadmisi läbi praktiliste tegevuste;
- 4.4.5. näitab üles omaalgatust, loob seoseid, teeb järeldusi;
- 4.4.6. avaldab arvamust;
- 4.4.7. osaleb õppe kavandamises, analüüsib tehtut.

4.5. Õpetaja roll projektõppes:

- 4.5.1. loob õpikeskkonna (vaimne, füüsiline);
- 4.5.2. peamiselt kuulab/vaatleb laste omavahelist suhtlust, mängu;
- 4.5.3. märkab laste huvisid;
- 4.5.4. on dialoogipartner;
- 4.5.5. pakub väljakutseid;
- 4.5.6. võimendab õppija omaalgatust;
- 4.5.7. eesmärgistab tegevused, loob seosed õppekavaga;
- 4.5.8. toetab, juhendab lapse õppimist;
- 4.5.9. dokumenteerib andmeid ja jäädvustab tegevusi;
- 4.5.10. reflekteerib toimuvat.

4.6. Projektõppe etapid

4.6.1. I etapp

- kaardistatakse huvid, kogemused, teadmised
- kogutakse ja sõnastatakse küsimused
- hakatakse koostama projektiplaani

4.6.2. II etapp

- kogutakse andmeid, et vastata tekkinud küsimustele
- valmistatakse ja teostatakse õppekäigud, ekspertide külastused
- teadmised ja kogemused saadakse uurides
- arutletakse ja tehakse vahekokkuvõtte
- fikseeritakse uued tekkinud küsimused

4.6.3. III etapp

- tunnustatakse õppijaid tähistades saadud teadmisi ja oskusi erilise sündmusega
- luuakse seosed õppekavaga
- tehakse projekti kokkuvõtte, esitlus, refleksioon (õnnestumised, arenguruum, kommentaarides nt koostöö tänuavaldused lastevanematele, ekspertidele)

4.7. Õppeaasta teemast lähtuva rühmakeskse projekti esitlus kolleegidele

4.7.1. I etapp

- kuidas jõudsime selle teemani
- laste teadmised ja kogemused projekti alguses
- millele otsustati keskenduda

4.7.2. II etapp

- mida ja kuidas uuriti
- kus käidi õppekäigul
- mida tahetakse veel teada saada
- milliseid infoallikaid kasutati
- vanemate panus
- õppeprotsessi jäädvustamine

4.7.3. III etapp

- kuidas õppijaid tunnustati, nende saadud teadmisi ja kogemusi tähistati
- kuidas projekti jagati (vanematele, kogukonnale lasteaia FB-lehel)
- laste meeldejäädavad hetked.

5. Mäng

- 5.1. Mäng on lapse loomulik viis õppimiseks ja arenemiseks, mille kaudu saab laps positiivse õppimiskogemuse. Mäng on tegevus, mis vastab lapse füüsilistele ja psüühilistele vajadustele.
- 5.2. Lapsi suunatakse mängima mängu, mis arendaks lapse mõtlemise mitmekülgset, intellektuaalseid võimeid, reeglitest arusaamist, keskendumisvõimet, kujutlusvõimet, mootorikat, suurus-, tugevus- ja ruumisuhteid, laiendaks teadmisi ümbritsevast, iseseisvust, loovust jm. Mängides õpitakse tundma esemete omadusi neid mitmel erineval viisil kasutades jne.
- 5.3. Mängu kestvus sõltub lapse vanusest ja arengutasemest. Püsivust nõudvate mängude jaoks vajab laps piisavalt aega, mis võib ulatuda 15-45 minutini.
- 5.4. Õpetaja jälgib laste mängu, tagades turvalisuse ning vajadusel juhendab ja julgustab last mängima. Vajadusel sekkutakse mängu peenetundeliselt, kuid välditakse liigset mängu juhendamist.
- 5.5. Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel ja läbiviimisel kasutatakse erinevaid mänguliike: loovmängu (mille alla kuuluvad rolli-, ehitus- ja lavastusmäng) ning reeglimängu (mille alla käsitletakse õppe-, laua-, laulu- ja liikumismänge). Erinevate mänguliikide osakaalust erinevas vanuses annab ülevaate (Lisa 3) Mängu liigid vanuse astmeti.

6. Tervisekasvatus

- 6.1. Lasteaia tervisekasvatus on üles ehitatud põhimõttel, et lapsed hakkaksid hindama seda, mis oleneb neist endast, et olla terve.
- 6.2. Tervisekasvatuse eesmärgid on:
  - 6.2.1. saada teadmisi ja omandada oskusi, mis aitavad kujundada tervislikke igapäevaharjumusi;
  - 6.2.2. saada teadmisi oma keha kohta, õppida tundma iseennast ja oma keha tähtsamate elundite tegevust;
  - 6.2.3. arendada koostööd lastevanemate, päästeameti, politsei, kiirabi ja perearstikeskustega.
- 6.3. Tervisekasvatusega tegelevad rühma õpetajad, kes märkavad, mis on need laste küsimused, millele tuleb koos lahendusi leida.
- 6.4. Õppeaasta jooksul toimuvad tervisekasvatuse raames: sügisised spordipäevad, toidulaat, leivanädal, kõrvitsapidu, tuleohutuse koolitus, Suukool, liiklusnädal, vastlapäev, südamenädal, salatinädal, kevadised spordipäevad, jaanipäev, tervise- ja õppematkad.
- 6.5. Tervisekasvatuse läbitavad teemad õppeaasta jooksul on: puhtus, liiklus, turvalisus, minu meeled, tuleohutus, hambad, esmaabi, tervislik toitumine, minu süda. Teema „Hoiame viiruse eemal“ on aktuaalne igas kalendrikuus.

7. Õuesõpe

- 7.1. Õuesõpe on õppimine ehedas keskkonnas. See on vahetu kogemine, isetegemine ja kogetu teistele vahendamine.
- 7.2. Õuesõpet rakendatakse aastaringi.
- 7.3. Õuesõpe on teadlikult planeeritud õppe- ja kasvatustegevus, mis lähtub rühmakeskse projekti eesmärkidest ja teemast ning millesse on loimitud kõik teised valdkonnad vastavalt võimalustele.
- 7.4. Õuesõppe eesmärk on kujundada lastes harjumus õues õppida. On oluline, et nad tunneksid ennast iga ilmaga hästi ja turvaliselt: nad on soojalt riides, oskavad ennast kuivana hoida,

saavad õppida läbi nauditava mängu ning tunnetavad looduse seost kõigi ja kõigega. Selleks leiame lastele sobiva keskkonna võimaldamaks lastel uurida, avastada ja vahetuid kogemusi hankida. Otsime võimalusi viia lapsed kokku koduloomadega. Korraldame erinevad matku väljapoole tavapiirkonda.

- 7.5. Õuesõppe läbiviimisel kaasatakse õpetaja abi ja jagatakse saadud kogemusi lastevanemate ja kolleegidega.
- 7.6. Õuesõppe ettevalmistamisel tehakse koostööd lastevanematega, et lapsed oleksid vastavalt ilmastikule riides (vihmakeep, kindad, sokid, sall, müts, fliis, kilepüksid, kummikud).
- 7.7. Õuesõppe viiakse läbi mitmekesisel õuealal, kus on liivakast ja 10 m läbimõõduga muruplats, linnaruumis ja metsakeskkonnas, kus on suuri kive, kände, voolavat vett, lõkkeplatse jne.
- 7.8. Õuesõppe planeerimisel:
  - 7.8.1. otsustatakse: kus, miks, millal ja kuidas seda läbi viia;
  - 7.8.2. mõeldakse konkreetsemalt läbi planeeritava tegevuse etapid:
    - avaring (häälestamine, eelnevate teadmiste aktiveerimine jm);
    - tegevused (käsi, süda ja pea koostöös);
    - lõpuring (pantomiim, joonistus, luuletus, tants, mudel, skulptuur jne). See on tagasiside ehk peegeldamine. Millegi valmistegemine (herbaariumkaart kile all; värvi, suuruse või kuju järgi sorteeritud loodusobjektid, liiva- või lumeskulptuurid jne);
  - 7.8.3. leitakse, milliseid vahendeid selle läbiviimiseks vajatakse (istumisalused, värvilised nõõrid, gaasirätikud, viled, kirjutusalused, välimäärajad, tugevad kileümbrikud, luubid, täringud, pallid, vaiad, rõngad, valged linad, binoklid, sõelad, mõõdulindid, ämbrid, labidad, kogumiskarbid, värvikriidid, taskulambid, joogipudelid või -topsid jne)
- 7.9. Oma tegevuse mõtestamiseks järgivad õpetajad õuesõppe tegevuse hindamiseks koostatud küsimustikku ([Lisa 4](#)).
- 7.10. Õuesõppe integreerimiseks lasteaias on oluline, et nii õpetajad kui ka lapsevanemad mõistaksid selle tähtsust. Õuesõppe väärtused kajastuvad [lisa 4](#).
- 7.11. Õuesõppe on tihedas seoses nn "värskusefaktoritega" (roheline, liikumine, tervislik toitumine ja puhkeaeg õues).
- 7.12. Plaanis on oluliselt suurendada liikumisõpetaja rolli õuesõppe tegevustes.
- 7.13. Lapsevanemate kaasamiseks õuesõppe läbiviimisesse oleme korraldanud perepäevi looduses ja saanud positiivset järelkaja.
- 7.14. Rühma arvutis täidetakse jooksvalt liikumispäevikut, milles kajastuvad rühma liikumised (jalutuskäigud, õppekäigud, spordipäevad, külaskäigud, ühissündmused) väljaspool lasteaias õueala. Päevikusse märgitakse liikumise kuupäev ja koht, kus käidi ning läbiviijate nimed. Hiljemalt 31. augustiks pannakse täidetud liikumispäevik ELIISis oma rühma kausta. Aktiivseim õpetaja saab õpetajate päeval tunnustatud tiitliga "Aasta õuesõppe õpetaja".

8. Töökasvatus

- 8.1. Töökasvatus on inimese sihipärane tööks ettevalmistus ning õpetuse ja kasvatusosa, mis arendab isiksuseomadusi, annab üldharivaid, tehnilisi, suhtlemis- ja kutsealaseid teadmisi, oskusi ja vilumusi, õpetab koostöö vajalikkust ning kasvatab tööharjumust.
- 8.2. Töökasvatus algab lapsele eneseteenindusoskuste õpetamisega, jätkub koduste tööde, mängu, õppimise ja töö kaudu.
- 8.3. Koolieelses eas omandatud korra- ja jõukohased tööharjumused on olulised nii iseseisvuse saavutamiseks kui ka edukaks toimetulekuks koolis.
- 8.4. Töökasvatusega pannakse alus töö väärtustamisele ja positiivsele tööse suhtumisele.
- 8.5. Tähtis on täiskasvanupoolne järjekindlus ja sõbralik suunamine, vajadusel abistamine, kuid mitte lapse eest ära tegemine.

- 8.6. Oluline on õigel ajal ära kasutada lapse huvi teda köitnud tegevuse vastu – võidavad nii täiskasvanud kui laps.
- 8.7. Enamasti pakub lapsele rahuldust see, et teda peetakse täiskasvanu abiliseks ja tal tekib soov täiskasvanut jäljendada, vanemaid aidata. Nii hakkab laps aru saama töö vajalikkusest.
- 8.8. Töökasvatuse eesmärgid:
- 8.8.1. laps väärtustab tehtud töö tulemust, puhtust ja korda;
  - 8.8.2. laps on motiveeritud täitma antud tööülesandeid;
  - 8.8.3. laps mõistab töö vajalikkust;
  - 8.8.4. laps oskab vajadusel täiskasvanult või kaaslaselt abi paluda;
  - 8.8.5. laps soovib ise teisi abistada;
  - 8.8.6. laps tahab osa võtta jõukohastest igapäevatoimingutest.
- Töökasvatuse eesmärkide saavutamiseks on vajalik, et täiskasvanu märkab ja toetab lapse isetegemistahet ning kaasab last igapäevategemistesse, lastes lapsel osaleda kõiges jõukohases.
- 8.9. Töökasvatuse liigid:
- 8.9.1. eneseteenindamine;
  - 8.9.2. erinevad töötegevused;
  - 8.9.3. täiskasvanute töödega tutvumine.
- 8.10. Laste töö korraldus:
- 8.10.1. Individuaalseid tööülesandeid antakse lapsele siis, kui ollakse veendunud, et laps valdab õigeid töövõtteid ja tuleb tööga toime. Individuaalne töö arendab lapse iseseisvust. Andes individuaalseid tööülesandeid, on õpetajal võimalik igale lapsele individuaalselt läheneda, kujundada ühel lapsel töövilumusi, teisel positiivset suhtumist töösse jne.
  - 8.10.2. Tegutsemine mitmekesi koos pakub võimalusi õppida teistelt, rõõmustada ühiselt õnnestunud töötulemuste üle, tunda end kaaslaste tähelepanu ja lugupidamise väärilisena. Oskus ühiselt tegutseda nõuab lapselt harjumust arvestada igal sammul kaaslastega, jälgida teiste tegevust ja vastavalt sellele ise tegutseda, jagada teistega sõbralikult töövahendeid ja –ruumi, abistada, keda vaja, paluda abi, kui see on hädavajalik, andestada, lepitada, kutsuda kaasa lööma, väljendada tunnustust, avaldada oma arvamusi kedagi solvamata jne. Ühistegevuses osaleja peab end tundma võrdse liikmena teiste hulgas. Ta peab saama osa tunnustusest, tema huvide ja suutlikkusega peab arvestama, tema poolt pakutud abi vastu võtma, tema abipalvele meelsasti ja sõbralikult reageerima. Tal peab olema võimalus realiseerida koostöö käigus oma soove ja ootusi, tunnetada oma tegevuse vajalikkust teistele. Selle kõige tulemuseks on ühine saavutus individuaalse rahulduse kaudu. Arenevad vastutus- ja kohusetunne ning tööarmastus.
  - 8.10.3. Abistav koostöö saab alguse täiskasvanu ja lapse ühisest tegutsemisest. Selleks palub õpetaja mõne lapse endale appi riulit korrastama, enne tegevuse algust materjale ja töövahendeid laudadele asetama, raamatut parandama jne.
  - 8.10.4. Individuaalne koostöö. Suurele laste rühmale antakse ülesanne, mille iga laps individuaalselt täidab. Töötatakse üheaegselt, ühes ruumis ja ühise näidise või teema järgi. Kuna töö tulemus on individuaalne, siis võimaldab see iga lapse tööd eraldi analüüsida ja hinnata.
  - 8.10.5. Järjestikuse koostöö väärtuseks on töö tulemus, milles iga osavõtja tööd ei olegi võimalik ära tunda. Kiitev hinnang antakse ühisele tööle, esile tõstmata igäihe individuaalseid töösaavutusi. See õpetab lapsi rahulduma ühise tunnustusega, mitte seadma oma „mina“ teistest kõrgemale. Samuti soodustab rõõm ühise saavutuse üle võrdväärset suhtumist kõigisse grupi liikmetesse ning tugevdab lastevahelisi sõprussuhteid.
- 8.11. Juhendamise meetodid:
- 8.11.1. ettenäitamine;

- 8.11.2. selgitus;
  - 8.11.3. meeldetuletus;
  - 8.11.4. juhendamine töö käigus;
  - 8.11.5. tulemuste vaatlus;
  - 8.11.6. hinnang.
- 8.12. Laste õiguste ja kohustuste tasakaalustamine:
- 8.12.1. On loomulik, et lapse kasvades suureneb ka talle antavate kohustuste hulk. Laps õpib rõõmu tundma oma tegevuse tulemusest, mis ongi eeldus talle töökohustuste andmiseks. Väikematele lastele (3-4 aastastele) anname lühiajalisemad episoodilised kohustused: olla söögilauas korrapidaja, korrastada mänguasju riivil, koguda liivakastis kokku mänguasjad jne. 5-6 aastane laps on valmis täitma ka pikaajalisemaid kohustusi: päeva jooksul korras hoidma raamaturiiulit, nädal aega hoolitsema lillede eest jne.
  - 8.12.2. Mida enam on lastel kohustusi, seda enam peab tal olema ka õigusi. Õigus on see, mis paneb lapse kohustust meeles pidama ja hästi täitma. Õigus eraldab teda teiste hulgast, asetab ta teiste lastega võrreldes mingisse eriolukorda ja selle nimel täidab laps rõõmuga kõik kohustused. Näiteks toidulaua korrapidajal on õigus paluda lapsi minna käsi pesema, öelda, mida söögiks pakutakse ning soovida neile head isu. Reeglina peab kohustusega kaasnema õigus, kasvõi hetkeline. Vastasel juhul jätame avardamata lapse tegevusvälja ja kohustuste täitmine võib osutuda vastumeelseks. Kohustus, millega kaasneb õigus, tundub auasjana.
  - 8.12.3. Õigusi võib leida väga erinevaid:
    - õigus mingile töö tegevusele;
    - õigus valida ühistegevuseks kaaslasi;
    - õigus mingile mängu rollile;
    - õigus loovutada, lohutada, aidata, laenata, vahetada, kinkida, julgustada, andestada jne;
    - õigus mingi eseme kasutamiseks;
    - õigus mingile ruumi osale;
    - õigus esindada kogu rühma jne.

9. Õppe –ja kasvatustegevuse valdkondade lõimimine

- 9.1. Lõimimine on õppe- ja kasvatustegevuste ühendamine tervikuks ja seoste loomine valdkondades, erinevate valdkondade vahel ja tegevustes.
- 9.2. Tegevuste lõimimise aluseks on tihe koostöö rühma õpetajate, muusika-, liikumis-, rütmika- ja tantsuõpetaja vahel. Lõimitud õppe- ja kasvatustööd korraldatakse projektiplaani alusel, mis täieneb teema käsitlemise käigus.
- 9.3. Tegevuste kavandamisel seostatakse erinevate valdkondade tegevused projekti teemaga.
- 9.4. Õppe-ja kasvatustegevuse valdkondade lõimimist toetab lasteaias teostatav õuesõpe ([Lisa 4](#)).

10. Lasteaia õppe- ja kasvatustegevust kajastavad dokumendid

- 10.1. Lasteaia päevakava ([Lisa 5](#))
  - 10.1.1. Direktor kinnitab õppeaasta alguses lasteaia päevakava, mis on lastevanematele nähtav rühma stendil, infokeskkonnas ELIIS ja lasteaia veebilehel.
  - 10.1.2. Päevakava määrab ära laste eakohase päevarütm, kus vahelduvad igapäevatoimingud, mäng ning kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.
- 10.2. Lasteaia aasta tegevuskava ([Lisa 6](#))
  - 10.2.1. Koostatakse üheks õppeaastaks lähtudes arengukavast, õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest.
  - 10.2.2. Tegevuskavas määratletakse arengukava valdkondadest ja õppeaasta projekti teemast tulenevad eesmärgid, tegevused, vastutajad ja tähtajad.

- 10.2.3. Tegevuskava valmib laiendatud pedagoogilises nõukogus, kuhu on kaasatud kogu personal.
- 10.2.4. Tegevuskava kinnitab lasteaia direktor hiljemalt oktoobri lõpuks.
- 10.3. Õppe- ja kasvatustegevuse päevik
  - 10.3.1. Asub infokeskkonnas ELIIS.
  - 10.3.2. See on lakooniline, korrektne dokument, mida täidetakse direktori poolt kinnitatud korra alusel.
  - 10.3.3. Päeviku kinnitab õppejuht pärast seda, kui rühmaõpetajad on ELIISi Aasta plaani sisse kandnud õppeaasta eesmärgid, õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning korralduse.
  - 10.3.4. Projektiplaani lähtuvat päeva kirjeldust täidetakse ELIISi õppe- ja kasvatustegevuse päevikus.
  - 10.3.5. Päeva sissekanne kajastab laste õppe- ja kasvatustegevusi (Lisa 7) ja teemasid valdkondade kaupa ning tegevuste läbiviijaid nimeliselt.
  - 10.3.6. Päeviku sissekanne iga päeva kohta tehakse hiljemalt kell 18.00.
  - 10.3.7. Päevikute täitmise seirega tegeleb õppejuht.
- 10.4. Rühmade koosseis ja eripära (Lisa 8)
  - 10.4.1. Kajastatakse pilvepõhises salvestusruumis Google Drive.
  - 10.4.2. Kõikide rühmade ühises dokumendis märgitakse laste arv rühmas, sooline koosseis, logopeedilist ja eripedagoogilist abi saavate laste arv, erivajadustega laste arv, individuaalsete arenduskavade alusel juhendatavate laste arv, muukeelsetest ja kakskeelsetest peredest pärit laste arv.
- 10.5. Lasteaia õppeaasta töö kokkuvõte (Lisa 9)
  - 10.5.1. Koostatakse aktiivse õppe- ja kasvatustegevuse lõppedes lähtudes arengukavast, õppekavast, õppeaasta tegevuskavast, üldeesmärkidest ja eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustest.
  - 10.5.2. Õppeaasta töö kokkuvõttes kajastuvad arengukava valdkondadest ja õppeaasta projekti teemast tulenevate eesmärkide saavutamiseks läbiviidud tegevused, vastutajad ja tähtajad.
  - 10.5.3. Õppeaasta töö kokkuvõte valmib pedagoogilise nõukogu ja juhtkonna ühistööna pilvepõhises salvestusruumis Google Drive.
  - 10.5.4. Õppeaasta töö kokkuvõtte kinnitab lasteaia direktor hiljemalt augusti lõpuks.
- 10.6. Laste arengukaardid (ptk V)
  - 10.6.1. Arengukaardile kogutakse andmeid terve lasteaia perioodi jooksul (Lisa 10).
  - 10.6.2. Arengukaart on aluseks last puudutava arenguveestluse läbiviimisel lapsevanemaga ja koolivalmiduskaardi koostamisel.
- 10.7. Koolivalmiduskaart
  - 10.7.1. Koostatakse vanemas rühmas õpetaja, logopeedi või eripedagoogi poolt läbi viidud koolivalmidustestide ja laste arengukaardite põhjal (Lisa 11).
  - 10.7.2. Koolivalmiduskaardil kajastatakse lapse arengu tugevused, arendamist vajavad küljed ja vajadusel kasutatud tugiteenused.
  - 10.7.3. Dokument allkirjastatakse kõikide lapsega tegelevate õpetajate poolt ning kinnitatakse direktori allkirjaga. Lapsevanem allkirjastab kaardi pärast kevadist arenguveestlust kinnitamaks, et on koolivalmiduskaardiga tutvunud.
  - 10.7.4. Koolivalmiduskaart allkirjastatakse hiljemalt 1. maiks.

IV. LAPSE ARENGU HINDAMISE PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

1. Lapse arengu hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.
2. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatustehingust.
3. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade eeldatavad tulemused.
4. Lapse arengu hindamise põhimõteteks on:
  - 4.1. individuaalse arengu jälgimine ja informatsiooni kogumine;
  - 4.2. jälgimine igapäevatoimingutes, vabamängus ja pedagoogi suunatud tegevustes;
  - 4.3. arengu kirjeldamine arvestades eeldatavaid üldoskusi ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade eeldatavaid tulemusi;
  - 4.4. individuaalsuse ja eripäraga arvestamine;
  - 4.5. koostöö muusikaõpetaja, liikumisõpetajaga, logopeedi, eripedagoogi, vajadusel lastekaitse spetsialistiga;
  - 4.6. koostöö lapsevanemaga;
  - 4.7. lapsevanemaga arenguveestluse läbiviimine vähemalt üks kord aastas vastavalt kehtestatud korrale.
5. Lapse arengu hindamise kavandamisel ja korraldamisel:
  - 5.1. koostöö lapsevanemaga;
  - 5.2. tutvustatakse lapsevanemale rühma koosolekul lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust;
  - 5.3. kasutatakse põhiliselt individuaalse vaatluse meetodit;
  - 5.4. tulemused dokumenteeritakse lapse arengu kaardil järjepidevalt infosüsteemis ELIIS;
  - 5.5. arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustatakse saavutatut ning tunnustatakse lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi;
  - 5.6. koostatakse lapsele vajadusel individuaalne arenduskava, mille loomisel ja täitmisel osalevad kõik lapsega tegelevad pedagoogid;
  - 5.7. valib lapsevanem last puudutava arenguveestluse kuupäeva ja kellaaja õpetajate poolt väljapakutud aegade seast;
  - 5.8. viiakse vajadusel läbi täiendavad arenguveestlusi õpetaja, logopeedi, eripedagoogi, juhtkonna või lapsevanema ettepanekul.
6. Juhul, kui lapsevanem ei soovi arenguveestlusel osaleda, teeb õpetaja arenguveestluste aruande lehel sellekohase märke ja lapsevanem allkirjastab selle.
7. Lähtuvalt isikuandmete kaitse seadusest on lapse arengu hindamise dokumendid piiratud juurdepääsuga. Infot lapse arengu hindamise tulemuste kohta võib edastada lasteaiaga mitteseotud isikutele vaid lasteaija direktor lapsevanema kirjalikul nõusolekul.

V. ERIVAJADUSTEGA LAPSE ARENGU TOETAMISE PÕHIMÕTTED, SEALHULGAS KORRALDUS

1. Laps on arenguliste erivajadustega kui tema võimed, tervislik seisund või muud omadused (sh keha-, kõne, meele- või kognitiivne puue, emotsionaalsed ja käitumisraskused, üld- või eriandekus, keeleline või kultuuriline taust) erinevad sedavõrd, et tavapärase õpikeskkond ning õppe- ja kasvatusprotsess ei toeta tema võimete arengut piisavalt.
2. Lapse erivajaduste või andekuse varane määratlemine ning vastava arendustegevuse alustamine annavad parema võimaluse lapse arengu ja õppimise toetamiseks.
3. Erivajadusega laste arengu toetamine on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteaia direktor. Lapse arengut toetavasse ehk rühma meeskonda kuuluvad: rühma õpetajad, õpetaja abi, tugiõpetaja, liikumis- ja muusikaõpetaja, logopeed, eripedagoog, direktor, õppejuht, lapsevanemad. HEV koordinaator on eripedagoog.
4. Lapse arengu hindamine, sekkumine ja toetamine

Tasand	Tegevused	Teostajad
4.1. Märkamine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Laste arengu jälgimine rühmas. 2. Lapse arengu mahajäämuse, käitumise eripärasuse või andekuse avastamine. 3. Lapsevanemate kaasamine arutellu. 	Rühma õpetajad, õpetaja abi, tugiõpetaja (olemasolul), logopeed, eripedagoog.
4.2. Erivajaduste hindamine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teostatakse täiendavad uuringud, mille käigus hinnatakse täpsemalt lapse arengutaset: <ul style="list-style-type: none"> • analüüsitakse üldist arengu taset, sotsiaalseid ja õpioskusi; • selgitatakse välja psüühiliste protsesside ja kõne arengu tase; • hinnatakse loovust, muusikalisi võimeid; • kirjeldatakse kehalisi võimeid ja oskusi; • selgitatakse välja terviseprobleemid; • märgatakse iseärasusi lapse eneseteenindusoskustes; • tutvutakse lapsega, organiseeritakse õpetajate arutelusid ja koolitusi, vesteldakse lapsevanematega; • kirjeldatakse oma lapse tegutsemist, käitumist ja suhtlemist kodus. 2. Vastavalt saadud tulemusele teevad rühma õpetajad, eripedagoog või logopeed lapsevanematele ettepaneku lapsega erialaspetsialistide või nõustamiskomisjoni poole pöördumiseks ja koostavad lapse iseloomustuse. 	Rühma õpetajad, logopeed, eripedagoog, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja, õpetaja abi, õppejuht, direktor, lapsevanemad. Eripedagoog, logopeed, rühma õpetajad.
4.3. Nõustamine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lapsevanema pöördumine konsultatsioonile lastepsühhiaatri, neuroloogi või teiste meditsiinispetsialistide poole, vajadusel ka nõustamiskomisjoni, info vahendamine lasteaiale. 2. Rehabilitatsiooniplaani koostamine. 	Lapsevanemad, spetsialistid väljas- poolt lasteaeda.

4.4. Sekkumine	Pärast nõustamise käigus saadud andmete analüüsi: 1. vajadusel ettepaneku tegemine rühma töökorralduse muutmiseks, nt hoolekogule, sobitusrühma moodustamiseks, lapsevanemale tugiisiku leidmiseks; 2. mõistva suhtumise kujundamine personali, rühmakaaslaste ja lastevanemate seas; 3. erivajadustele vastava mängu-, õpi- ja olme-keskkonna kujundamine (spetsiaalsete vahendite olemasolu, sobiv istekoht lauas, segavate faktorite kõrvaldamine, õppematerjali valik jne), vanematele nõu andmine kodus tegutsemiseks; 4. individuaaltundide läbiviimine lapsega, tema arengu jälgimine, lastevanemate informeerimine lapsega toimuvast ja neile arendusvõtete ja vahendite soovitamise, vajadusel arenguveestlustel osalemine, IAK koostamise ja täitmise juhendamine (Lisa 12); 5. individuaalne tegelemine lapsega, osalemine IAK koostamisel ja täideviimisel, lapse integreerimine rühma tegevustesse; 6. huvi tundmine oma lapse käekäigu ja saavutuste vastu lasteaias, osalemine IAK-s püstitatud ülesannete täitmisel; 7. rühma meeskonna töö jälgimine, vestlusringide ja koolituste organiseerimine; 8. lapse aktiveerimine liikumistegevustes, lapse rütmitaju, motoorika ja üldfüüsilise arengu toetamine.	Direktor Rühma õpetajad, õpetaja abi Logopeed, eripedagoog Rühma õpetaja või abiõpetaja Lapsevanemad Õppejuht Liikumisõpetaja, muusikaõpetaja
----------------	--	---

Meditsiinisüsteemist ja nõustamiskomisjonist abi saamise protsess võib võtta kaua aega, sellepärast alustatakse sekkumisega lasteaias kohe peale erivajaduse selgumist. Vajadusel küsitakse abi kohalikust omavalitsusest.

5. Eesti keele kui teise keele õppe korraldamine ja põhimõtted.

5.1. Eesti keele omandamine toimub eesti õppekeelega rühmas (eesti keele osakaal on 100% ja enamus lapsi rühmas on eesti kodukeelega).

5.2. Muukeelsete laste õppe- ja kasvatustegevuste korraldamise eesmärgid:

- 5.2.1. toetada last eesti keele õppimisel,
- 5.2.2. jälgida lapse eesti keele arengut,
- 5.2.3. toetada lapse sotsialiseerumist eestikeelses keskkonnas,
- 5.2.4. toetada ja nõustada lapse perekonda.

5.3. Muukeelsete laste õppe- ja kasvatustegevuste põhimõtted:

- 5.3.1. muukeelse lapse eesti keele oskuse arendamisel teevad koostööd: rühma meeskond, muusika- ja liikumisõpetaja, logopeed, eripedagoog, juhtkond ja lapsevanemad;
- 5.3.2. eesti keelt õpitakse rühmaga planeeritud õppe- ja kasvatustegevuste kaudu;
- 5.3.3. vajadusel tegeletakse muukeelsete lastega ka individuaalselt (eripedagoog, logopeed või rühma õpetajad);
- 5.3.4. keeleõpe on järjepidev, mitmekesine ja pakub erilaadseid tegevusi;

- 5.3.5. oluliseks peetakse eesti keele kuulamist ja omandamist tegevuse käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst;
- 5.3.6. õpetaja rõhutab õige kõne mudelit ning toetab lapse püüdlusi kiituse ja tunnustusega;
- 5.3.7. rühmaõpetajad on muukeelse lapse perekonnale koostööpartnerid, tutvustades eesti keelt ja kultuuri ning toetades last tema etnilise kultuuri ning eripärade säilitamisel;
- 5.3.8. rühmaõpetajad julgustavad muukeelse lapse perekonda tutvustama oma keelt ja kultuuri teistele lastele ja perekondadele rühmas.

VI. LASTEVANEMATEGA KOOSTÖÖ KORRALDAMINE JA PÕHIMÕTTED

1. Lasteasutus toetab lapse perekonda soodustades lapse kasvamist ja arenemist ning tema individuaalsuse arvestamist (Koolieelse lasteasutuse seadus § 1 lõige 1 ja 2).
2. Koostöö lapsevanematega algab enne lasteaeda tulekut. Laps ja lapsevanemad saavad tutvuda lasteaiaiga, õuealaga, lapse rühma ja õpetajatega.

3. Lapsevanematega koostöö eesmärgid

- 3.1. Lasteaed tagab võimalused tiheda ja usaldusliku sideme loomiseks lasteasutuse, perede ja kooli vahel ning lapsevanemate huvi suurendamiseks lasteaia vastu ja nende kaasamiseks lasteaias lastele arengutingimuste loomisel.
- 3.2. Järgitakse lasteaia kodukorda ja päevakava.
- 3.3. Tagatakse koostöös hoolivate õpetajatega igale lapsele kvaliteetne ja turvaline päevahoid.
- 3.4. Lapsest lähtuvaid õppekavas püstitatud õppe- ja kasvatustöö eesmäärke täidetakse kodu ja lasteasutuse koostöös.
- 3.5. Analüüsitakse lapse arengut ning täidetakse lapse arengu kaart ([Lisa 10](#)).
- 3.6. Igale kooliminevale lapsele koostatakse 1. maiks koolivalmiduskaart ([Lisa 11](#)).

4. Koostöö vormid

- 4.1. Individuaalne vestlus:
  - 4.1.1. lasteaia kohakasutuslepingut sõlmides;
  - 4.1.2. hommikul last tuues ja õhtul lapsele järele tulles;
  - 4.1.3. infovahetus keskkonnas ELIIS;
  - 4.1.4. vähemalt kord aastas arenguvestlusel;
  - 4.1.5. vajadusel pedagoogilisel nõustamisel, mis on aktiivne koostöö protsess lapsevanemaga leidmaks lahendusi kasvatustõrjumetele või võimaldamaks paremini toime tulla laste kasvatamisega;
  - 4.1.6. vajadusel tagasisidevestlused õpetajate, lapsevanemate, logopeedi või eripedagoogi ettepanekul.
- 4.2. Lasteaia ja rühmakeeskonna loomine, ühissündmused, tagasiside:
  - 4.2.1. traditsioonilised sündmused;
  - 4.2.2. mängupeod;
  - 4.2.3. näitused;
  - 4.2.4. rühmakeeskonnad;
  - 4.2.5. rühmakeeskonna projektõppe keskkonna loomine;
  - 4.2.6. projektipäevad kajastamiseks laste vanemate ametid ja hobid;
  - 4.2.7. projekti protsessi kajastavad esitlused/”rääkivad seinad”;
  - 4.2.8. õppe- ja kasvatustegevuste, eesmärkide ja kokkuvõtete kajastamine ELIISi rühma päevikus ja projektiplaanis;
  - 4.2.9. laste sünnipäevade tähistamine;
  - 4.2.10. ekskursioonid ja õppekäigud;
  - 4.2.11. koolitused.
- 4.3. Küsitlused
  - 4.3.1. selgitatakse välja lapsevanemate ootused uueks õppeaastaks;
  - 4.3.2. Haridus- ja Noorteameti ning Haridus- ja teadusministeeriumi aprillist juunini korraldatavad lasteaedade riiklikud rahuloluküsitlused
- 4.4. Info kättesaadavus
  - 4.4.1. internetikeskkond ELIIS;
  - 4.4.2. laste vanemate koosolekud;
  - 4.4.3. õpetajad;
  - 4.4.4. infostendid;
  - 4.4.5. lasteaia veebileht;
  - 4.4.6. *facebooki* leht Elva Lasteaed Õnneseen;

- 4.4.7. rühma elektrooniline kirjavahetus;
- 4.4.8. rühma- ja üldtelefon;
- 4.4.9. ajaleht "Elva valla leht".
- 4.5. Koostöö hoolekogu kaudu
  - 4.5.1. õppeaasta algul valivad iga rühma lapsevanemad koosolekul ühe liikme ja tema asendaja lasteaia hoolekogusse;
  - 4.5.2. lapsevanemad kaasatakse läbi hoolekogu lasteaia arengu- ja õppekava kujundamisse ning arendustegevusse;
  - 4.5.3. õppeaasta töö kokkuvõtte, mis saadetakse tutvumiseks hoolekogule.
- 4.6. Tunnustamine
  - 4.6.1. verbaalne tänu;
  - 4.6.2. tänukiri;
  - 4.6.3. lasteaia logoga meene;
  - 4.6.4. nimed lasteaia veebilehel, *facebooki* lehel või kohalikus meediaväljaandes;
  - 4.6.5. koolitused lastevanematele.

VII. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE VALDKONNAD JA SISU

1. ÜLDOSKUSED

1.1. Üldoskuste olemus

- 1.1.1. Alushariduse õppekavas esitatud üldoskuste omandamine on määrava tähtsusega inimese arengus. Üldoskuste omandamine tagab lapse hakkama saamise ja arengu järgmistes haridustasemetes ning lapsest areneb ja kasvab ühiskonnale täisväärtuslik kodanik.
- 1.1.2. Õppekavas eristatakse kolme üldoskuste rühma:
  - mänguoskused;
  - tunnetus- ja õpioskused;
  - sotsiaalsed ja enesekohased oskused.
- 1.1.3. Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.
- 1.1.4. Lapse arengut oluliselt mõjutavateks teguriteks on:
  - sünnipäraseks eeldused ja isiksuseomadused;
  - vanusest tulenevad sotsiaalsed kogemused ja oskused;
  - kasvukeskkond ja kasvatuspõhimõtted.

1.2. Üldeesmärgid

- 1.2.1. Läbi mängu kujuneb lapsel keskendumisoskus, oskus rakendada oma kogemusi, laps on algatusvõimeline, järgib reegleid ning lahendab probleeme.
- 1.2.2. Lapsel kujuneb oskus teistega suhelda, tajuda iseennast ja partnereid, järgida tavasid ja eetilisi tõekspidamisi.
- 1.2.3. Laps suudab eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.
- 1.2.4. Lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine.
- 1.2.5. Last ümbritseb arengut toetav keskkond.

1.3. Põhimõtted

- 1.3.1. Luuakse igakülgseks arendav mängukeskkond lapse mängulise tegevuse soodustamiseks. Lastele jagatakse mänguks vajalike teadmisi, muljeid ja kogemusi ümbritsevast maailmast ja loodusest ning täiskasvanute elust ja tegevusest.
- 1.3.2. Üldoskuste arendamine toimub igapäevategevustes nii täiskasvanute kui ka lastega koostegemise ja suhtlemise kaudu lapsele sobilikus rütmis.
- 1.3.3. Luuakse turvaline õpikeskkond, kus laps saab hankida teavet, omandada teadmisi ja oskuseid ning uurida ja katsetada.
- 1.3.4. Lapsele luuakse erinevaid võimalusi koos tegutsemiseks ning kujundatakse väärtushoiakuid ja käitumismustreid läbi täiskasvanu eeskuju.

1.4. Õpisisu

- 1.4.1. **Mänguoskus** on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid.
- 1.4.2. **Tunnetusoskused** on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.
- 1.4.3. **Õpioskuste** all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada.
- 1.4.4. **Sotsiaalsed ja enesekohased oskused.** Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast, kui ka partnerit, võtta omaks

ühiskonnas üldtunnustatud tavadid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest. Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

2. MINA JA KESKKOND

2.1. Üldeesmärgid

- 2.1.1. Laps mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult.
- 2.1.2. Laps saab ettekujutuse oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas.
- 2.1.3. Laps väärtustab nii eesti kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone.
- 2.1.4. Laps väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ja ohutult.
- 2.1.5. Laps väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi.
- 2.1.6. Laps märkab nähtusi ja muutusi looduses.

2.2. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel

- 2.2.1. Valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust.
- 2.2.2. Suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid.
- 2.2.3. Lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust.
- 2.2.4. Suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldusi tegema.
- 2.2.5. Suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.
- 2.2.6. Rakendatakse mitmekülgseid aktiivõppemeetodeid.
- 2.2.7. Õpetegevusi viiakse läbi võimalikult palju õues, kasutades õuesõppe metoodikat.

2.3. Õpisisu

Mina ja keskkond valdkond annab õppeprotsessile temaatilise sisu, mis võimaldab erinevate õppevaldkondade, teemade ja eri tegevuste ulatuslikku lõimimist.

2.3.1. Sotsiaalne keskkond

- **Laps ja perekond** (mina ise, perekond ja sugulased, kodu).
- **Laps ja lasteaed** (lasteaed ja kool, üldtunnustatud käitumisreeglid, ametid, elukutsed ja tööd).
- **Laps ja kodumaa/päritolu** (eesti rahva tähtpäevad, kombed, lapsed mujal maailmas, üldnimelikud väärtused, kodumaa, teised rahvused Eestis).
- **Laps ja tervis**

Terviskasvatus on eesmärgistatult integreeritud igapäevatoimingutesse ja õppetegevustesse ning viiakse läbi ka temaatilisi üritusi ja nädalaid. Lapse tervislikke harjumusi kujundatakse koostöös lastevanematega. Käsitletakse järgmisi teemasid: oma tervise väärtustamine (inimkeha, soolised erinevused, aktiivne liikumine ja puhkus, tervislik toit, tervist kahjustavate tegevuste vältimine, esmaabi algõpetus); omavahelised suhted (emotsioonid, sõprus, hoolivus, turvalisus ja tähelepanelikkus, suhtumine erinevustesse); ühiskond ja keskkond (keskkonnakaitse, turvalisus ja ohuallikad ning ohutu käitumine).

2.3.2. Looduskeskkond

- **Laps ja loodus** (kodukoha loodus; elus- ja eluta loodus; mets- ja koduloomad, linnud, kalad, putukad, puud, taimed, seened - erinevad elupaigad ja eluviisid, välimus, kasv, areng);
- **Laps ja elukeskkond** (muutused looduses, ilmastik, aastaajad, öö ja päev, valguse, temperatuuri, vee, õhu ja toitainete tähtsus);
- **Laps ja loodushoid** (inimese mõju loodusele; loodushoid, säästev areng, jäätmed, heaperemehelik käitumine).

2.3.3. Tehiskeskkond

- **Laps ja tehnoloogia** (tehnik, meedia, robootika, nutivahendid, virtuaalkeskkond, turvalisus ja ohutus);
- **Laps ja füüsiline keskkond** (ehitised, jäätmed, tarbimine, taaskasutus, säästev areng);
- **Laps ja ametid** (erinevad ametid, tööriistad ja vahendid, raha kasutamine);
- **Laps ja liiklus** (transpordivahendid, jalakäija ja ratturi ohutu liiklemine; jalakäija, ratturi ja auto turvavarustus; liiklus tänaval, eriotstarbelised sõidukid; olulised liiklusmärgid, ohutus erinevatel aastaegadel).

3. KEEL JA KÕNE

3.1. Üldeesmärgid

- 3.1.1. Laps on igapäevasuhtluses aktiivne vestleja, küsimuste esitaja ja suudab olla kuulaja rollis.
- 3.1.2. Laps suudab sobivate sõnadega väljendada oma mõtteid, arvamusi, tundeid ja teadmisi.
- 3.1.3. Laps tunneb huvi raamatute ja lastekirjanduse vastu.
- 3.1.4. Laps kasutab kõnes õiget hääldust, grammatilisi vorme ja lauseehitust.
- 3.1.5. Laps saab aru kuuldu eakohasest tekstist ja oskab seda ümber jutustada.
- 3.1.6. Laps omandab lugemise –kirjutamise esmased oskused.

3.2. Põhimõtted

- 3.2.1. Keelt ja kõnet arendatakse kõikides tegevustes (olmetoimingutes, õppekäikudel, vestlustes, vaatlustel, mängudes, kunsti-; liikumise-; muusika- jne tegevustes).
- 3.2.2. Täiskasvanu kõne on lapse kõne arengule eeskujuks. Õpetaja kõne peab vastama kirjakeele normidele.

4. MATEMAATIKA

4.1. Üldeesmärgid

- 4.1.1. Lapsel kujuneb oskus orienteeruda esemete maailmas, ta rühmitab esemeid ühekahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki.
- 4.1.2. Laps järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuse põhjal.
- 4.1.3. Laps tunneb lihtsamaid ajamõisteid ning kirjeldab ja järjestab oma päeva tegevusi.
- 4.1.4. Laps õpib orienteeruma arvude maailmas, mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas.
- 4.1.5. Laps saab aru pikkuse, mahu, massi, aja ning rahalistest väärtustest, on tutvunud olulisemate mõõtühikutega ja mõistab mõõtmistegevust.
- 4.1.6. Laps õpib tundma tasapinnalisi ja ruumilisi kujundeid ning suudab kirjeldada ümbritsevat ruumi kujundi mõistete abil.
- 4.1.7. Laps näeb matemaatilisi seoseid ja kasutab saadud oskusi igapäevatoimingutes.

4.2. Põhimõtted

- 4.2.1. **Igapäevategevuste seostamine matemaatikaga** – last suunatakse vaatama maailma läbi „matemaatiliste prillide“ - nägema ja tajuma esemete vahelisi seoseid, märkama erinevusi ja sarnasusi. Luuakse võimalused esemete järjestamiseks, rühmitamiseks, loendamiseks, mõõtmiseks jne.
- 4.2.2. **Tegutsemine ja mäng** – mängulise tegevuse kaudu areneb lapse mõtlemine. Igapäevatoimingud, vestlused, vaatlused õppekäigud ja mängud seostatakse matemaatikaga. Mängude valikul lähtutakse laste vanusest ja matemaatiliste oskuste omandamise eelistest iseärasustest. Oluliseks osaks mängu käigus on vestlus, kus omandatakse õige sõnavara ja terminoloogia. Last harjutatakse läbi tegevuse määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks.
- 4.2.3. **Matemaatika ja sotsiaalsed oskused** – läbi matemaatiliste probleemide lahendamise suhtlevad lapsed omavahel, jagavad nõuandeid, kuulavad üksteist, mille tulemusel areneb keskendumisvõime ja koostööoskus.

5. KUNST

5.1. Üldeesmärgid

- 5.1.1. Laps tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest.
- 5.1.2. Laps suudab keskenduda alustatud kunstitööle.
- 5.1.3. Laps kujutab isikupäraselt ümbritsevaid objekte ja sündmusi ning oma kujutlusmaailma.
- 5.1.4. Laps vaatab, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat keskkonda ning tarbeesemeid.
- 5.1.5. Laps kasutab tuttavaid voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja õpitud võtteid.
- 5.1.6. Laps kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt.
- 5.1.7. Laps vaatab kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

5.2. Põhimõtted

- 5.2.1. Lapsele antakse võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada oma maailmanägemust.
- 5.2.2. Last suunatakse vaatlema ümbritsevat loodust, tehiskeskkonda ja inimesi ning kasutama saadud tähelepanekuid voolides, joonistades, maalides ja meisterdades.
- 5.2.3. Teemasse sisseelamiseks kasutatakse mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne.
- 5.2.4. Arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks katsetada, avastada, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele ning rakendada ja kombineerida loovalt omandatud oskusi.
- 5.2.5. Last julgustatakse kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks tema isikupärane väljendusviis.
- 5.2.6. Kunstitegevusi korraldatakse ka õues ning kasutatakse käelist tegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule kui ka liivale ning kombineeritakse erinevaid materjale.
- 5.2.7. Last innustatakse tehtut analüüsima, arutlema ja põhjendama oma valikuid esemete, nähtuste kujutamise, materjalide ning tehnikate kasutamise osas, samuti oma tööga rahulolu osas. Kaaslaste töödesse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa nii laste tööde kui ka kunstiteoste analüüsimine ning oma hinnangu põhjendamine.

6. MUUSIKA

6.1. Üldeesmärgid

- 6.1.1. Lapses tärkab huvi muusikamaailma vastu.
- 6.1.2. Laps kogeb kollektiivse muusika tegemise rõõme ja võimalusi.
- 6.1.3. Laps kogeb erinevaid emotsioone läbi muusika.
- 6.1.4. Laps oskab muusikat kuulata.
- 6.1.5. Laps oskab muusika saatel liikuda ja tantsida.
- 6.1.6. Laps tutvub rütmipillidega ja oskab neid kasutada.
- 6.1.7. Laps oskab kasutada oma häält muusikaliste väljendusvahendite (rütm, helilaad, tempo, dünaamika, tämber) kaudu.
- 6.1.8. Lapsel areneb muusika kaudu esinemisjulgus ja eneseväljendamise oskus.

6.2. Põhimõtted

- 6.2.1. Muusika tegemiseks luuakse soosiv, sõbralik, julgustav ja emotsionaalne keskkond.
- 6.2.2. Toimub koostöö muusikaõpetaja ja rühmaõpetajate vahel – muusikategevus on seotud rühma tegevuskavaga, rühmaõpetajad osalevad muusikategevustes ja pidude ettevalmistamisel.
- 6.2.3. Muusika rikastab rühmade igapäevaelu (valitud meeleolumuusika rühma tegevuste osana, unelaulud...)
- 6.2.4. Muusikaliselt võimekamate lastega toimub süvendatud töö.

7. LIIKUMINE

7.1. Üldeesmärgid

- 7.1.1. Laps tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu, seda nii üksi olles kui ka rühmas.
- 7.1.2. Laps suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel.
- 7.1.3. Laps tutvub “ausa mängu“ reeglitega ja järgib neid tegevuse käigus.
- 7.1.4. Laps mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele.
- 7.1.5. Laps järgib esmaseid hügieeni-ja ohutusnõudeid.

7.2. Põhimõtted

- 7.2.1. Üldkehaline ettevalmistus saab tugineda üksnes eakohasele baasmotoorika arengule.
- 7.2.2. Liikumisoskus toetab lapse emotsionaalset arengut.
- 7.2.3. Suutlikkus pingutada on seotud lapse tahtemaduste kujundamisega ja oskusega plaanitud tegevus lõpetada.
- 7.2.4. Sotsiaalseid oskusi aitab kujundada lapse valmisolek tegutseda aktiivselt nii üksi kui ka rühmas.

VIII. ÕPPEKAVA ARENDUSTEGEVUS JA MUUTMINE

1. Õppekava arendustegevus toimub süstemaatiliselt kogu õppeperioodi jooksul.
2. Ettepanekud õppekava muutmiseks ja täiendamiseks vaadatakse üle pedagoogilises nõukogus üks kord aastas ja kinnitatakse direktori poolt.